

POLAK WE FRANCJI

Le Numéro : 50 centimes.

Numer : 50 cts.

" LE POLONAIS EN FRANCE " — Journal hebdomadaire

Przedpłata we Francji :

Cena numeru.... 50 cts
Półrocznie..... 12 fr.

Po za Francją w Europie :

Rocznie..... 48 fr.

W Ameryce :

Rocznie..... 3 dol.

Pismo poświęcone

sprawom religijnym, społecznym i ojczystym

Wychodzi w każdą niedzielę

ORGAN ZWIĄZKU TOWARZYSTW KATOLICKICH

Adres Redakcji i
Administracji

233 bis, rue Saint-Honoré,
PARIS (1er arr.)

Nr. czeku 97067

Telefon : Richelieu 90-40

PARYŻ

NIEDZIELA 10 CZERWCA 1928

Rok. V — N° 24

Z pobytu J. E. Ks. Kard. Kakowskiego w Paryżu

Dnia 22.V odbył się w Paryżu w Misji Pol. zjazd księży polskich, pracujących we Francji. Na zebraniu był o-

becny J. E. Ks. Kard. Kakowski i J. E. Ks. Bis. Przeździecki. Oto podajemy fotografię uczestników zebrania.

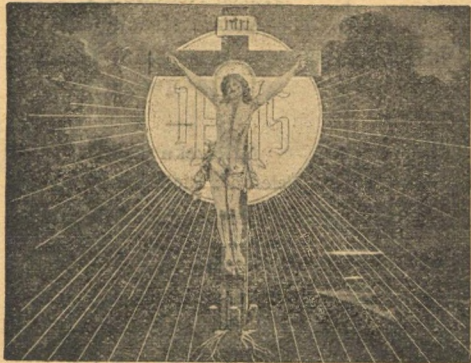

W środku: J. E. Kard. Kakowski. Po prawej ręce X. Kardynał siedzą: Ks. Biskup Przeździecki, X. Kan. Mysłkowski (Skr. X. Kardynała), Ks. Dziekan Radwański (z Bruay). Po lewej: Ks. Szymbor, Rektor Misji Polskiej Kat. we Francji, X. Garstecki (sekr. T. Zw. Kat. w Lens), Ks. Ryba (Les Gauthierets). Przed X. Kardynałem siedzą: Ks. Polka (Misja Polska Kat. w Paryżu), X. Knapik (Lyon), X. Paluszyński (Zillisheim). Rząd pierwszy stojących za X. Kardynałem: bezpośrednio za X. Kardynałem stoi: Ks. Cibor (Paryż). Po jego prawej ręce X. Bros (Paryż), Ks. Kudłacik (Sallaumines), X. Ościłowicz (Harnes), X. Kargol (Ronchamp); po lewej ręce Ks. Cibora: Ks. Szewczyk (La Illecamarie), X. Bieniasz (Oignies), X. Ziółkowski (Hayange), Ks. Makiela (Le Creusot). Nad X. Ciborem stoi: X. Rogaczewski (Bricy), Ks. Poszwa (Amiens), Ks. Kleczyński (Strasbourg), X. Makowski (Metz), Ks. Lurat (Paryż), Ks. Unslicht (Meaux). Po lewej ręce Ks. Rogaczewskiego: Ks. Mieczkowski (Montceau-les-Mines), X. Witaszek (Misja Polska Kat. w Paryżu), Ks. Pratat Servignat (Calonne-Liévin), Ks. Myszka (Soissons), X. Kominek (Paryż).

NA UROCZYSTOŚĆ BOŻEGO CIAŁA

(Ewangelia. Jan XI 56-59).

W on czas mówił Jezus rzeszom Żydowskim: Ciało moje prawdziwie jest pokarm, a krew moja prawdziwie jest napój. Kto pożywa mego ciała, a pije moją krew, we mnie mieszka, a ja w nim. Jako mię powstał żyjący Ojciec, i ja żyję dla Ojca; a kto mnie pożywa, i on żyć będzie dla mnie. Ten jest chleb, który z nieba zstąpił. Nie jako ojcowie wasi jedli manną i pomarli. Kto pożywa tego chleba, żyć będzie na wieki.

Patrz, oto w hostji jest Jezus Chrystus.

Do rzesz mówił: Kto pożywa tego chleba, żyć będzie na wieki. I stąd, z hostji On mówi do nas. Kto pożywa tego chleba, żyć będzie na wieki.

1. W tej hostji jest Bóg żywy,

choć zakryty, lecz prawdziwy». W procesjach śpiewają dziś wszyscy: Twoja cześć, chwała, śpiewają: U drzwi Twoich stoję, Panie. Bo w Najświętszym Sakramencie jest P. Jezus obecny, jest obecny z bóstwem i człowieczeństwem, z ciałem i krwią, jest prawdziwie obecny, jest Bóg żywy obecny. Czy nasze widzą tylko białą hostję, ale dusza nasza uznaje w niej Boga prawdziwego, Jezusa Chrystusa. Jak szczęśliwi jesteśmy, że nie pozostawił nas P. Jezus samych, w opuszczeniu, ale że chce z nami pozostawać na zawsze, we dnie i w nocy, aż do skończenia wieków. Idźmy na Boże Ciało do kościoła, idźmy na procesję, a kiedy w Polsce dziś wszyscy hołdy oddają P. Jezusowi i w procesjach oprowadzają Go przez miasta i wioski, przez ulice i pole, wołajmy i my, tu na obcej ziemi do Niego: «Tobie dziś daję z wojskiem tych ludzi, Pokłon i pienie, my Twój służymy». A kiedy procesji nie będzie, to idźmy w niedzielę do kościoła, klękniemy przed ołtarzem i z głębi duszy, w cichej modlitwie, we łkaniu serca powiedzmy do Niego: «Twoja cześć, chwała, nasz wieczny Panie, na wieczne czasy niech nie ustanie».

2. Ale ten Bóg w hostji obecny nie tylko ma odbie-

rać hołdy i pienie, ale nadto jest chlebem żywota i chce abyśmy go pożywali. «Kto pożywa tego chleba, żyć będzie na wieki». A we wieczniku powiedział: «To jest ciało moje. Bierzcie i jedzcie». Módlmy się w modlitwie, której On sam nas nauczył: «Chleba naszego powszedniego daj nam dzisiaj». Właśnie w Nowym Sakramencie daje nam P. Jezus ten chleb żywota. Mamy przystępować do Stołu Pańskiego i chlebem tym karmić dusze swoje. Kiedyś przystąpił ostatni raz do komunji świętej? Czyś ją przyjmował z całą pobożnością? Czyś o tem pamiętał, że pożywasz Boga swojego? Czyś przejęty był myślą o Bogu swoim? A jeżeli dawno już nie przystępowałeś do komunji św., idźże do spowiedzi, idź do komunji św., idź czmpredzej, idź dziś lub jutro. Jeżeli ksiądz polski jest blisko, idź zaraz do niego. Jeżeli jest daleko, dowiedz się, gdzie jest, a choćby było daleko, odżałuj tych parę franków na bilet kolejowy, jedź do kościoła, spowiadaj się i pobożnie przymij P. Jezusa w komunji świętej.

3. A jak ci się zdaje, czy ci starczy komunja św. raz na rok? To jest niemożliwe. To za mało. Tylko obojętni katolicy tak robią. Nie może starczyć komunja raz na rok. Dusza twoja raz odżywiana na rok, słabnąć będzie chorą będzie, upadać będzie. Gdyby ludzie ciało swoje tak rzadko odżywiali i chcieli raz na rok tylko jeść, musieliby zachorować i wreszcie umrzeć. A jeżeli komunja jest chlebem duszy i ludzie ją raz na rok tylko będą pożywać, dusza też musi chorować i wreszcie umrzeć. Grzech jest śmiercią duszy. Grzech musi się wkraść do tej duszy, która tego chleba żywota używa za mało. Skoro więc P. Jezus powiedział, że mamy się modlić: «Chleba naszego powszedniego daj nam dzisiaj», to chciał, żeby komunja św. stała się naszym chlebem powszednim, naszym pokarmem codziennym. Codziennie ją mamy przyjmować. Po każdej spowiedzi idź więc do komunji św. przez dwa dni, przez 4, przez 5 dni, nawet przez dwa tygodnie i dłużej. Amen.

Ofiarność Czytelników "Polaka we Francji"

Następny rok 1929 jest 50-letnim jubileuszem kapłańskim Ojca św. Piusa XI. Dnia 21 grudnia przed 50 laty odprawił Pius XI pierwszą mszę św. w kościele św. Karola w Rzymie. Na tę pamiątkę odnowiony będzie kościół św. Karola. Prace odnowienia już są rozpoczęte. Zbiera się składki na ten cel na całym świecie. Od tej chwili nakazane są z racji jubileuszu Ojca św. modlitwy w każdej mszy św. «Pro Summo Pontifice», a w każdym błogosławieństwie «Pro Papa». Polacy na emigracji niech też modlą się za Ojca św. który był w Polsce nuncjuszem, a na dar jubileuszowy dla Ojca św. i na odnowienie tego kościoła, w którym odprawił pierwszą mszę, zbierać będziemy składki. Prosimy nadsyłać do Redakcji «Polaka we Francji». Składki będą ogłaszane w naszym piśmie.

Dobroczynność jest obowiązkiem każdego katolika, każdego człowieka. Na wychodźstwie jest dużo niedomagań, dużo nędzy. Najbardziej każdego przejmować winna troska o młode pokolenie. Nasi Czytelnicy podejmują się utrzymać dwie dziewczynki w Zakładzie św. Kazimierza. Stara emigracja umiała zakład postawić, umiała dbać o setki dziewcząt i chłopców w tym zakładzie. Wstydem byłoby dla nowej emigracji, gdyby tego nie umiała. Dziś podejmujemy się na dwie dziewczynki w Zakładzie płacić. Później musimy iść dalej. Nie dajcie sierotom zginąć na cudzej ziemi. Okażcie miłosierdzie. Nadsyłajcie do Redakcji, ile kto może. W przesyłce wymienić, że to na Zakład św. Kazimierza. Składki będą tu ogłaszane.

Przegląd spraw wychodźczych

SPRAWY DUSZPASTERSKIE

Ksiądz Unsicht z Meaux.

odwiedzi:

- 9-10 czerwca La Ferté-sous-Jouarre.
- 16-17 czerwca Brégy (Oise).
- 23-24 czerwca Bruno-Gironville (Seine-et-Oise).

Ksiądz Rogaczewski

przybędzie:

- 10 czerwca do Mont-St-Martin (6-8 spowiedź, a potem Msza św. i kazanie).
- Longlaville (10-11 spowiedź, a potem Msza św. i kazanie).
- Réhon (16 — nieszpory i kazanie).
- 11 czerwca Réhon (6-8 spowiedź, potem Msza św.).
- 12 czerwca Hersenrange (6-8 spowiedź, a potem Msza św.).
- 13 czerwca Saulnes (6-8 spowiedź, a potem Msza św.).
- 14 czerwca Villerupt (6-8 spowiedź, poczem Msza św.).
- Mancieulles (10-12 katechizm).
- Pont-à-Mousson (14-16 katechizm).
- 16 czerwca Homécourt (16-19 spowiedź).
- 17 czerwca Homécourt (6-8.30 spowiedź, a potem Msza św. i kazanie).
- Giraumont (10-11 spowiedź, poczem Msza św.).
- Homécourt (po południu wykład).
- 18 czerwca Jarny (6-8 spowiedź, poczem Msza św. i kazanie).
- 21 czerwca Mancieulles (10-12 katechizm).
- Pont-à-Mousson (14-16 katechizm).
- 24 czerwca Tucquegnieux (6-8 spowiedź, poczem Suma i kazanie).
- Mancieulles (10-11 spowiedź, a potem Suma i kazanie, po południu wykład).
- 26 czerwca — Piennes (6-8 spowiedź, a potem Msza św. i kazanie).
- 27 czerwca Boulogny (6-8 spowiedź, a potem Msza św.).
- 28 czerwca Mancieulles (10-12 czerwca katechizm).
- Pont-à-Mousson (14-16 katechizm).
- 29 czerwca Mont-Bonvillers (7-8 spowiedź, a potem Msza św.).

W niedzielę 10 czerwca rano odbędzie się w kościele polskim w Soissons uroczysta procesja Bożego Ciała.

KSIĄDZ POLSKI W GUEUGNON

Do Gueugnon w departamencie Saône-et-Loire, djeceja Autun dojeżdża ks. Dziekan Ryba raz na miesiąc. Polscy robotnicy w ten sposób mają tam zapewnioną opiekę duszpasterską.

PIELGRZYMKA DO LISIEUX DNIA 1 LIPCA

Do św. Teresy wybierzemy się z pielgrzymką w niedzielę 1 lipca. Zbyt znana jest Święta, zbyt znane jest Lisieux, żebyśmy mieli potrzebę zachęcać Czytelników do tej pielgrzymki.

Pielgrzymka wyruszy z Paryża w dwu grupach.

Jedna grupa wyjedzie z Paryża z Gare St-Lazare w sobotę 30 czerwca po południu o godz. 3.50 i stanie w Lisieux o godz. 6.45. Nabożeństwo. Przenocowanie w Lisieux.

Druga grupa wyruszy z Paryża z Gare St-Lazare w niedzielę rano o godz. 7.15 i stanie na miejscu o godz. 10.36. O godz. 11 wspólne nabożeństwo dla jednej i dla drugiej grupy.

Obie grupy razem wracają z Lisieux w niedzielę po południu o godz. 2.18 i staną w Paryżu na gare St-Lazare o godz. 5.52.

Kto pojedzie w sobotę, niech stawi się w kościele polskim w Paryżu (263 bis rue St-Honoré) o godz. 3 po południu. Wyjdziemy z kościoła o godz. 3.10, aby udać się na stację St-Lazare.

Kto pojedzie w niedzielę w drugiej grupie, niech będzie w kościele polskim na rannej mszy św. o godz. 6. Zaraz po mszy św. o godz. 6.30 wyruszymy z kościoła na stację.

Bilety kupuje się na stacji, każdy sam za siebie. Należy żądać bilet: Lisieux — aller et retour. Kosztuje w obie strony 60 franków i 60 centimów.

ŚLUBY ZAKONNE POLEK W POITIERS

W klasztorze Sióstr Sercanek w Poitiers odbyła się 25 maja br. miła uroczystość. Oto pięć Polek z których wiele 3 lata temu brało udział w pielgrzymce polskiej do Lourdes, ukłękły przed ołtarzem w obecności J. E. Ks. Biskupa De Dufort, by ofiarować swoje życie na wyłączną służbę Bożą. Innych znowu młodszych osiem Polek przygotowuje się do tej samej służby Bożej przez przywdzianie sukni zakonnej.

NOWE USTAWODAWSTWO SOCJALNE A ROBOTNICZY POLSCY

W ostatnim numerze miesięcznika «Revue Politique et Parlementaire» z dnia 10 maja br. ukazał się artykuł p. André Pairault pod tytułem «La loi sur les assurances sociales et les travailleurs étrangers» (Prawo o ubezpieczeniach społecznych a robotnicy cudzoziemscy. Mówi o nowym ustawodawstwie socjalnem we Francji i rozpatruje stosunek jego do konwencji robotniczych.

CZY BĘDZIEMY MIEĆ ZAKŁAD DLA CHŁOPCÓW?

Ogromnie odczuwać się daje brak szkoły polskiej dla chłopców polskich na wychodźstwie. Siostry w Zakładzie św. Kazimierza w Paryżu (119, rue du Chevaleret, Paris

Z dobrej woli na dobre pismo

Każdy uznaje konieczność dobrej prasy.

Nasi Czytelnicy z przyjemnością od lat już długich czytają «Polaka we Francji». Kto jest dobrym katolikiem, ten nie będzie czytał gazety innej, jak tylko «Polaka we Francji». Bardzo wielu przysyła nam dzień w dzień słowa uznania dla naszego pisma. Każdy widzi, że jest to najlepsza i najtańsza gazeta polska we Francji.

Zależać powinno Czytelnikom naszym na tem, by się coraz bardziej udoskonalało i coraz więcej rozszerzało.

Na fundusz prasowy składa się we wszystkich pismach dobrowolne datki. «Polak we Francji» dotąd nigdy nie ogłaszał datków na fundusz prasowy. Ale Czytelnicy nasi dobrze to rozumieją, że takie pismo ilustrowane na pięknym papierze drogo kosztuje. Toteż z dniem dzisiejszym odzywamy się do Czytelników naszych.

Komuniści zbierają na fundusz prasowy, socjaliści popierają swój fundusz prasowy. Nie bądźcie gorszymi od komunistów i socjalistów.

13) mają internat dla dziewcząt. Dawniej miały tam i chłopców. Od trzech lat chłopców tam się nie przyjmuje. Zakład istnieje tylko dla dziewcząt. Tymczasem rodzice ciągle zwracają się do Sióstr z prośbą o przyjmowanie chłopców. Zakład jest za mały. Nie może przyjmować chłopców. Czy więc chłopców zostawić bez wychowania? Zostawić tylko troszc ulicy? Rodzice z prawdziwą rozpaczą nam ciągle mówią o tem. Czy nie ma na to sposobu? Czy nie trzeba by stworzyć zakładu dla chłopców polskich pod opieką Sióstr? Ale jak? ale gdzie? Jedną tylko jest przeszkoda: brak środków.

WYMIANA MŁODZIEŻY MIĘDZY Polską a Francją.

Na zebraniu w lokalu France-Pologne, 5, rue Godot-de-Mauroy zawiązał się Komitet Wymiany Młodzieży 15 maja. Idzie o młodzież szkół średnich. Chłopcy polscy przysyłani będą na wakacje do Francji, chłopcy francuscy do Polski. Przybywać będą w grupach, zwiedzanie odbywać się będzie również grupami, a pobyt na miejscu ma być w rodzinach. Z powodów praktycznych i pedagogicznych nie będzie się ich umieszczać grupami, żeby grupy nie pozostawały między sobą zizolowane, ale pojedynczo pomieszczeni będą w rodzinach. Z Polski przyjechał w tym celu p. dr. Lewicki. Na czele Komitetu stanął p. Ménabréa, sekretarz gen. towarzystwa France-Pologne.

KURSY WAKACYJNE

Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego w Warszawie organizuje podczas feryj letnich, w czasie od 2 do 25 sierpnia b. r. w Krakowie kurs wakacyjny języka i kultury polskiej dla nauczycielstwa polskiego, pracującego poza granicami kraju. Program kursu przewiduje: I. Język Polski: a) ważniejsze zagadnienia nauki w języku; b) metodyka nauczania języka polskiego, c) przegląd podręczników, używanych w polskich szkołach powszechnych do nauki języka polskiego. II. Nowe kierunki w literaturze polskiej. III. Kultura Polski Współczesnej. IV. Życie gospodarcze w Polsce Współczesnej. V. Wycieczki Krajoznawcze w okolice Krakowa i dalsze w miarę możliwości i do Warszawy, Wilna, Lwowa, na Śląsk i na Pomorze.

Zajęcia na kursie trwać będą do 5 godzin dziennie. Wycieczki dalsze zajmą całe dni. Władze szkolne poniosą koszt utrzymania i przejazdu słuchaczy w czasie tych wycieczek, które zostaną uznane za obowiązkowe.

W razie potrzeby uczestnicy będą dzieleni przy nauce języka polskiego na grupy, stosownie do poziomu posiadanych wiadomości.

Wpisowe wynosi 40 złotych. Liczba słuchaczy jest ograniczona. Z przyjęte mogą być uważane tylko te osoby, które opłacą wpisowe i otrzymają osobne zawiadomienie o przyjęciu.

Mieszkanie zapewnia się wszystkim słuchaczom kursu bezpłatnie na Wawelu.

Opłata za utrzymanie dla osób, które poproszą o to w karcie wpisowej, wynosić będzie za cały kurs (24 dni) 120 złotych. Utrzymania bezpłatnego w czasie trwania kursu w Krakowie nie przewiduje się. Uczestnicy kursu korzystać będą ze zniżek kolejowych na polskich kolejach państwowych.

O ulgi paszportowo-wizowe należy się zwracać do właściwych Urzędów Konsularnych Rzecz. Polskiej.

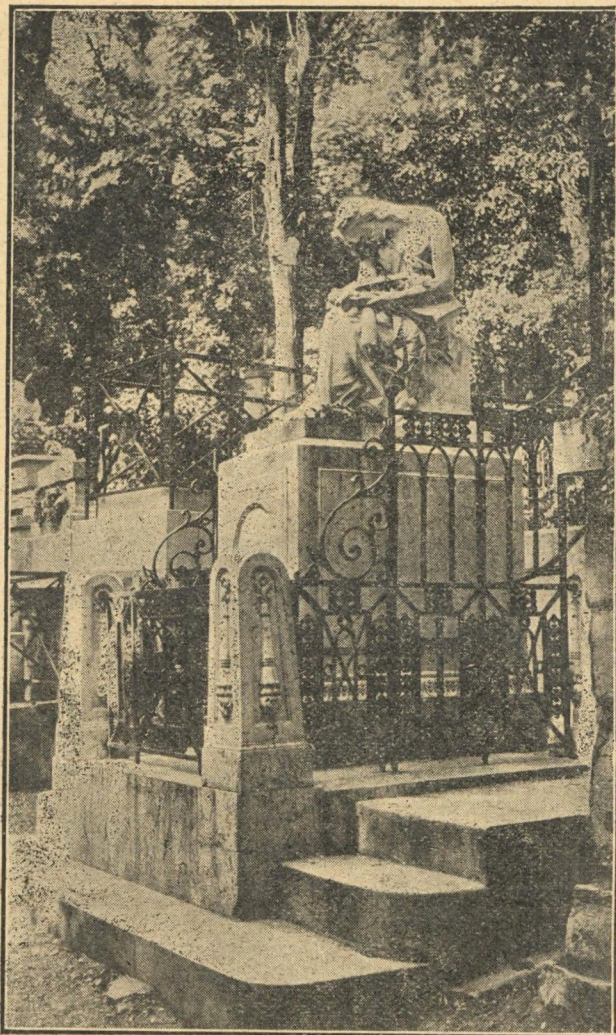
Zgłoszenia na kartach wpisowych, które można otrzymać za pośrednictwem Nacz. Instr. Oświaty należy przysłać jak najwcześniej, najpóźniej jednak do 15 czerwca 1928 roku wraz z wpisowem i opłatą za utrzymanie pod adresem Nacz. Instr. Oświaty w Paryżu (Pariis 16 — 14, avenue de Tokio).

PIELGRZYMKA NA CMENTARZ PÈRE LACHAISE

«Na groby, bracia, na groby». Pójdziemy w niedzielę 17 czerwca. Na cmentarzu Père Lachaise, jednym z największych i najpiękniejszych jest przeszło 60 grobów polskich, a w tej liczbie jeden zbiorowy. Spoczywają w nich prochy bojowników o niepodległość i mężów zasłużonych, którzy są chlubą imienia polskiego.

W grobie zbiorowym pochowani są: generał Józef Wysocki. Rozwadowski Adolf, Jurjewicz Antoni, zmarły wskutek ran odniesionych w Sołowówce na Ukrainie, Nowosielski Wład., Sobolewski Ludwik, kapitan Dobrowolski, kapitan Piędzicki Zaleski itd.

W chemin Denon w dywizji 11 jest grób Szopena z posągami płaczącej muzy i medaljonem mistrza, z napisem francuskim: Fryderykowi Szopenowi jego przyjaciele. Pomnik jest dziełem artysty J. Glesingera, który mu życie zatruwał. Na bocznej ścianie czytamy: «Fryderyk Szopen, urodz. w Polsce w Żelaznej Woli pod Warszawą, syn emigranta francuskiego, ożenionego z p. Krzyżanowską, córką szlachcica polskiego». Dodajmy, że w roku ubiegłym Pourtales napisał przepiękny życiorys Fr. Szopena.

Nagrobek Chopina na cmentarzu Père-Lachaise
w Paryżu.

W tej samej dywizji znajdujemy prześliczny pomnik dra Ksawerego Gałęzowskiego, wykonany przez znakomitego mistrza dłuta Cyprjana Godebskiego. Wykuty z białego marmuru przedstawia anioła skrzydłatego, sypiącego kwiaty na grób zmarłego. Pod względem artystycznym jest to jeden z najpiękniejszych pomników na cmentarzu Père Lachaise. Na frontowej ścianie wyryto po francusku: dr. Ksawery Gałęzowski, profesor oftalmologii, prezes Rady Szkoły Polskiej, oficer Legji Honorowej, urodzony w Lipowcu w Polsce 3 stycznia 1832 roku, zmarł w Paryżu 22 marca 1907 r. W tym grobie pochowano córkę Ksawerego, Jadwinę Gałęzowską i rodziców jego żony Franciszkę i Henryka Tamberlickich.

Niedaleko stąd znajduje się grób Klementyny z Tańskich Hofmanowej. Umieszczony na nim biust brzozywy przedstawia znaną matronę, do której tulą się dzieci. Pod biustem czytamy napis: Klementynie z Tańskich Hoffmanowej — Ziolkowie 1848 roku. Dalej pomieszczone są tytuły jej dzieł: «Pamiętki, Rozrywki, Kochanowski, O powinnościach kobiet, Pisma świeckie, Krysztyna, Pamiętniki». Poniżej na gzymsie sarkofagu wyryto: «Matki i dzieci, zmówcie za nią «Zdrowaś Marjo» z boku zaś napis francuski, przedstawiający jej życiorys.

W dywizji 81 w rzędzie pierwszym spotykamy grób majora Ludwika Nabelaka wybitnego belwederczyka. W tymże grobie spoczywa żona jego Zofja z domu Conrad, która choć pochodzeniem francuska, była wielką patriotką polską i pięknie mówiła po polsku; była też organizatorką Komisji Opieki nad grobami. Leżą tu również: Nabelak Józef, Seweryn inżynier i Karol oraz Marja Janina z domu Houry i Vialard Eugenja, z domu Nabelak.

Dziś ci i wielu innych na tym cmentarzu spoczywających poszli w zapomnienie. Zapomniano o nich, zapomniano o zasługach ich, zapomniano o grobach ich.

Pójdziemy na groby, żeby przypomnieć sobie ich zasługi. Odmówimy za nich «Zdrowaś Marjo». Hołd im złożymy. Młodzi emigranci pójda na groby starej, zasłużonej emigracji uczyć się cnót obywatelskich, uczyć się miłości Boga i Ojczyzny.

Nagrobek Ksaw. Gałęzowskiego na cmentarzu Père-Lachaise w Paryżu.

Odpowiedzi na ankietę "U Mnie i naokoło mnie"

Kochana Redakcjo!

Na wasze pytania daję odpowiedź. Jestem w departamencie Manche. Pracuję koło gospodarstwa domowego. Mam 12 krów, 8 świń i 25 królików. pracy mam dość dużo, ale się nie smucę, tylko wykonuję należycie z modlitwą, bo «modlitwa i praca człowieka wzbogaca». Patron mój jest dla mnie bardzo dobry: inni Francuzi też mnie szanują. Polaka koło mnie niema żadnego. Jestem sama jak na puszczy: ósmy miesiąc, jak nie słyszałam mowy macierzystej i zdaje mi się, że bym zapomniała mówić po polsku, gdyby nie ten kochany «Polak», co jest całą dla mnie radością i pociechą. Bardzo mi smutno samiusieńkiej na tej fermie i nawet nie wiem, czy w tych miejscowościach znajdują się jacyś Polacy, bo, jak czytam gazetę to w każdym departamencie znachodzi się, to jakaś opieka, to jakieś towarzystwo, to gdzieś ksiądz polski dojeżdża, a o moim departamencie nigdy nie pisze: doprawdy, że jestem aż zazdrosna tym Polakom, którzy mogą chociaż raz na miesiąc wysłuchać polskiej Mszy św. i kazania, ale im się widać nie chce: widać, że im się wiara francuska spodobała, i chleb im francuski smakuje, bo mnie wcale nie smakuje, i na to jedzenie ja się nie mogę przyzwyczaić, bo tu nie nie umieją gotować, tylko mięso, a ja żadnego mięsa nie lubię. Chociaż

w Polsce chleb czarny, ale zawsze mi lepiej smakował, jak tu biały, chociaż w Polsce dach słomiany, ale zawsze swój kochany.

W Polsce przeżywałam wesoło i ubierałam się ładnie i w każdy dzień wysłuchałam Mszy św. a tu nic mi nie miło, tylko tęsknię za Polską, a najbardziej za polskim kościołem i za naszą ojczyzną mową. Tak spędzam swoje życie na wychodźstwie.

Pozdrawiam całą Redakcję i życzę «Polakowi» dobrego rozwoju, by to pismo szerzyło się po całym świecie.

Anna Sawa, Saint-Denis-le-Gast (Manche).

« U MNIE I NAOKOŁO MNIE »

Na powyższe zapytanie Redakcji odpowiadam co następuje:

Jestem robotnikiem rolnym na folwarku, od samego przyjazdu na jednym miejscu stale pracuję, w depart. Marne.

Patron mój jest dobrym człowiekiem i religijnym, nie tylko dla mnie, ale wogóle dla wszystkich Polaków robotników, którzy uczciwie pracują i są trzeźwymi i rozumnymi ludźmi.

Jest nas tu w tej wiosce 7 Polaków, wszyscy pracują na roli po fermach. W okolicy jest mało Polaków: koło

WSPOMNIENIA Z PRZED CZTERU LATY

Donosiliśmy naszym czytelnikom o przyjeździe J. E. Ks. Kard. Kakowskiego i J. E. Ks. Biskupa Przeździeckiego do Francji. Byli oni wszędzie bardzo mile przyjmowani. Ale nie tylko wychodźstwo polskie ich witało. Dostojnicy polscy byli bardzo serdecznie przyjmowani przez sfery francuskie, tak kościelne, jak świeckie. Prasa francuska bardzo chętnie podawała program przyjazdu, a potem szeroko opisywała sprawozdania z uroczystości na cześć Gości z Polski.

Przyjazd J. E. Ks. Kard. Kakowskiego i J. E. Ks. Biskupa Przeździeckiego był odwzajemnieniem się Episkopatu polskiego za przyjazd Biskupów francuskich do Polski w czerwcu 1924 roku.

(Klisz z Les Amitiés cath. franç.)

1) J. E. Ks. Kard. Dubois i Biskupi francuscy wśród duchowieństwa polskiego w Warszawie.

2) J. E. Ks. Kard. Dubois rozdaje nam pamiątkę medaliki ludziom w Katowicach.

(Klisz z Les Amitiés cath. franç.)

20-25; wszyscy są rozsiadani po gospodarzach po jednemu lub dwu do trzech w każdej wsi.

Towarzystwa tu nie ma żadnego, tylko w mieście Châlons-sur-Marne są dwa.

Życie tutejsze Polaków nie przedstawia się dobrze. Brak nam obecnie polskiego księdza. Polacy żyją bezwstydnie, brak religijności, i poszanowania świąt. Nic więcej nie umiemy, jak po nocach jeździć na różne zabawy, tańce, po domach publicznych, a w niedzielę śpią do południa, zamiast iść do kościoła. Jest w naszej okolicy kilku ludzi ciemnych; nie znają oni historii polskiej, ale zato znają nauki komunistyczne: chcieliby oni wymordować księży i panów; robotnik ma pracować 4 godziny dziennie, taka tych panów polityka.

Wikt mamy dobry, ale niesmaczny: jadamy chleb, jarzynę, fasolę, kartofle, sałatę itp. Mięso jemy trzy razy dziennie, ser biały i z popiołem czarny, wino czerwone. Co do jedzenia, to miałem lepiej w domu, chociaż

tylko mięsa nie jadałem, to jednak smaczniejsze było, i dla zdrowia pożywniejsze, niż tutaj, bo tutejsze gospodynie nie umieją albo nie znają, tak należyście przyprawić pokarmów, jak nasze babusie Polki.

Mieszkanie mam osobliwe, brudne i wilgotne obok stajni końskiej. Jest to niezdrowo dla człowieka; w domu miałem budynek czysty, cztery razy do roku malowany, powietrze zdrowe, czyste i przyjemne, bo dom mój na wysokiej górze tatrzańskiej stoi.

Tak samo ubiór miałem lepszy i czystszy: w domu ubierałem się ładnie choć skromnie, bez świecidełek.

Żonka moja bardzo dobrze umie prać i prasować białinę, toteż nie potrzeba żadnych żydowskich przypinków, a co dalej, to trzeba pracować około inwentarza żywego, to i tak człowiek prędko się brudzi.

Pozdrawiam Redakcję serdecznie. Pochwalony Jezus Chrystus.

Andrzej Strojek (Vitry-la-Ville).

W tym to roku J. E. s. Kard. Dubois, Arcybiskup Paryża wraz z kilku biskupami w imieniu całego Epis-

kopatu francuskiego udał się do Polski, by, mając w swoich diecezjach tysiące Polaków, nawiązać ściślejsze stosunki z Polską, a także by poznać kraj polski, by zobaczyć zwyczaje ludu polskiego.

(Klisz z Les Amitiés cath. franç.)

Podróż ta wypadła znakomicie. Dowodem tego jest książka, napisana przez jednego z uczestników tej wycieczki, J. E. Ks. Arcyb. Baudrillart, a zatytułowana «Biskupi Francuscy w Polsce» (Les Evêques Français en Pologne), gdzie opisuje z entuzjazmem to, co widział i słyszał w Polsce.

Wspomnienia bardzo miłe o wycieczce do Polski wryły się w pamięć Dostojników Francji, toteż, kiedy witali J. E. Ks. Kard. Kakowskiego, często wspominali te chwile, które spędzili na ziemi polskiej. Czuli się tam, jak u siebie, jak na to wskazują fotografie z ich pobytu w Polsce.

3) J. E. Ks. Kard. Dubois i inni Biskupi francuscy odwiedzają Towarzystwa Robotnicze w Krakowie.

4) J. E. Ks. Kard. Dubois gościem Górników w Katowicach. Za nim Ks. Hlond, który obecnie jest Kardynałem i Prymasem Polski.

(Klisz z Les Amitiés cath. franç.)

UROCZYSTOŚCI POLSKIE W SOISSONS

Jeszcze echem nie przebrzmiała ostatnia uroczystość pożegnania Polaków przez odchodzącego z Soissons J. E. Ks. Kard. Binet, a już nową uroczystość zorganizowano w ubiegłą niedzielę dla naszych rodaków z okolic Soissons.

Gościem życzeniem wychodźców polskich w zaczątkach tworzenia się kolonji polskiej w Soissons i okolicy, było mieć u siebie księdza polskiego, mieć kościół polski.

Po długich oczekiwaniach Misja Polska Kat. półtora roku temu posłała księdza polskiego na stałe, znalazł się i kościół, wyłącznie na nabożeństwa polskie.

Życie polskie poczęło się ożywiać wśród kolonji polskiej. Potworzyły się towarzystwa ruchliwe i czynne.

Wkrótce powstała i Opieka polska, by to życie spotęgować.

Lecz mieli jeszcze Polacy jedno pragnienie trudne do przeprowadzenia. Pragnęli, by ich kościółek był na-

prawdę polski, by już za przestąpieniem progu przypominał się im, że to kościół polski, że tu mogą się modlić jak w Polsce.

Cóż może to lepiej przypominać, jeżeli nie Matka Boska Częstochowska, Królowa Korony Polskiej, którą zna każdy Polak. Odtąd jedyną troską Polaków było ustawić obraz Matki Boskiej Częstochowskiej w swoim Kościółku. Pomyśleć łatwo, lecz wykonać trudno. Posyłały się składki ochotnych ofiarodawców. Przy całej jednak hojności składki dosięgały zaledwie tysiąca franków. A Polacy chcieli mieć obraz Matki Boskiej takiej samej wielkości, tak samo śliczny, jak w Częstochowie, i to wykonany w Polsce! Jak tu za taką samą nabyć taki obraz? A koszta przesyłki? Trudności się piętrzyły, a le Polacy coraz więcej nalegali.

Dobrym zamierzeniem P. Bóg sprzyja, ale tutaj, to trzeba widzieć specjalną opiekę i już pierwszą łaskę Mat-

BOŻE CIAŁO

Procesja Bożego Ciała wychodzi z kościoła, idzie poprzez ulice miasta lub też pola i łąki; tam zatrzymuje się przy czterech ołtarzach. Za każdym razem kapłan odśpiewuje początek czterech Ewangelij dla zaznaczenia że

ludu. Powietrze drży od dźwięku rozkolebanych dzwonów, a nad gromadą idących wznosi się pieśń tysięcy:

U drzwi Twoich stoję, Panie,
Czekam na Twe zmiłowanie,

ten Sam Chrystus, Który był ogłoszony przez Ewangelistów, znajduje się w Przenajświętszym Sakramencie.

W Polsce święto Bożego Ciała naród polski obchodzi bardzo uroczyście.

Za baldachimem, pod którym kapłan niesie gwiazdzistą monstrancję, postępują przedstawiciele wszystkich stanów, szarżują tam i mundury żołnierzy, pałają się w słońcu rozwiązane skrzydła chorągwi, a dalej jeszcze płynnie mieniąca się w słońcu różnobarwna fala pobożnego

Który pod znakami chleba
Prawdziwy Bóg jesteś z nieba.

Dochodząc do ołtarzy, kapłan stawia monstrancję w cieniu przystrojonego kwieciami przybytku, śpiewa Ewangelię, a potem podnosi nad tłumem jasność słonecznej monstrancji, kreśli szeroki znak krzyża, i błogosławi lud kornie chylący swe czoła, błogosławi miastom i wioskom, polom i łąkom, błogosławi całemu światu!

ki Boskiej Częstochowskiej udzieloną tym, którzy Ją chcieli mieć u siebie.

Oto Siostry Szarytki z Warszawy, posłyszawszy, sam nie wiem w jaki sposób, o tych pragnieniach rodaków na obczyźnie, nie wachają się ofiarować obraz Matki Boskiej Częstochowskiej ze swej kaplicy, obraz cudowny, przed którym tyle Sióstr codziennie zanosilo prośby gorące, a wzamian otrzymywały liczne łaski.

Obraz Matki Boskiej Częstochowskiej — powiedziały sobie Siostry — jest więcej potrzebny naszym rodakom na obczyźnie, pozbawionym kościołów polskich, rzuconych na pastwę zepsucia i niewiary. Matka Boska Częstochowska wśród nich ustrzeże ich od tych niebezpieczeństw. I cudowny obraz Matki Boskiej Częstochowskiej powędrował za naszymi rodakami na obcą ziemię.

Nietrudno już było kolonii polskiej w Soissons zapłacić tylko przesyłkę. Po przewlekłych formalnościach cłowych obraz stanął w Soissons 27 lutego, t. j. naza jutrz po uroczystości pożegnania Polaków przez Ks. Kard. Binet.

Uroczystość poświęcenia obrazu Matki Boskiej Częstochowskiej nastąpiła w 3 miesiące później. Był to zresztą najstosowniejszy czas.

W niedzielę dnia 3 czerwca kościół polski przyozdobiony dekoracjami i zielenią, zapelniał się szczelnie Polakami, przybyłymi z całego departamentu Aisne. Dla wszystkich miejsca nie starczyło, zapelnili więc podwórze.

W obecności tego ludu, a dalej Ambasadorowej Polskiej, p. Chłapowskiej generała francuskiego d'Olonne, p. Lerondeau, radcy miejskiego, p. Brunehant, prezesa Sekretariatu Polskiego, p. Ferté, Sekretarza Sekretariatu Polskiego, Wikariusza Gen. Delbez, Ks. Paliki sekr. Misji Polskiej, i X. Myszkę, miejscowego duszpasterza, oraz delegatów Towarzystw z Soissons, Gauchy i St-Quentin ze sztandarami, dokonał poświęcenia obrazu J. E. Ks. Biskup Mennechet.

Przemówienie J. E. Ks. Bisk. Mennechet do Polaków, a zwłaszcza przyjęcie p. Ambasadorowej przez władze miejscowe i towarzystwa polskie i francuskie podamy w następnym numerze.

Usiłowania meksykańskie

Poselstwo meksykańskie przy Kwirynale podjęło na nowo usiłowania, by ukryć okrutne prześladowania katolików w Meksyku, posługując się przytem starymi środkami, kwestjonując wogóle istnienie prześladowania i mówiąc jedynie o karze za łamanie przez katolików ustaw państwa.

Przedstawicielowi pana Calles'a w Rzymie było widocznie nieprzyjemnie, że prasa miejscowa od pewnego czasu omawiała okropności, które rozgrywają się z tamtej strony oceanu i dlatego uznał za wskazane przesłać do urzędowego «Messagero» wyjaśnienie, przedstawiające wypadki meksykańskie w omówiony wyżej sposób. «Messagero» umieścił wprawdzie to wyjaśnienie, ale zaopatrzył je w taki tytuł: «Wyjaśnienia, które nie wyjaśniają». W dołączonym komentarzu zaznacza, że owe dementi w rzeczywistości właśnie nawet potwierdza to, co chce sprostować, i stwierdza, że ustawy o wykonaniu kultu w Meksyku są dziś niezaprzeczenie ustawami prześladowczymi.

«Osservatore Romano» potwierdza to raz jeszcze przez zacytowanie t. zw. konstytucji z r. 1917 i jej postanowień wykonawczych, grożących nawet za prywatne odprawianie Mszy św. i udzielanie sakramentów, nie wyłączając chrztu i ostatniego namaszczenia najcięższymi karami więzienia i śmierci, które nierzadko poprzedzane są przez niewypowiedziane tortury.

Według jednego z ostatnich doniesień «Catholic Welfare Conference» zdawało się przez krótką chwilę, że po raz pierwszy zajaśniał w Meksyku promyk nadziei na poprawę sytuacji. Niestety, według najświeższych wiadomości, nadzieje te okazały się przedwczesne.

Organ Stolicy Apostolskiej w Nrze z 22 maja doniósł, że w Meksyku po krótkotrwałym i sumarycznym postępowaniu sądowym znów rozstrzelani zostali ks. Albino Cardenas i dwie osoby świeckie. W Vera Cruz aresztowano innego księdza imieniem Laraneta i 9 zakonnic. Ksiądz oskarżony został o wykonywanie czynności religijnych, zakonnice o nauczanie. Ponieważ zakonnice posiadają przynależność hiszpańską, odstawiono je do granicy. Według wiadomości z innego źródła poseł hiszpański założył protest przeciwko temu.

BŁOGOSŁAW PANIE !

*Jak białe kwiaty,
Pośród łąk zielonych*

*Modlą się kornem
Pochyleniem głów,
Tak dzieci nasze
Przedoltarzem złotem
Niż rozańce
Modlitewne z słów.*

*Z błękitów nieba
Malowanych łezą
Spójrz, Chryste Panie
Na klęczącą młodź,
W serduszkach zapal
Święty ogień wiary,
Miłość ku prawdzie
I ojczyźnie żbudź !*

K. SAS-WITWICKI.

DZIECIĘCIA OFIARMOŚĆ

Działwa szkolna z Auchel z inicjatywy swojego nauczyciela Leona Strutyńskiego złożyła na ubogie sierotki Zakładu Św. Kazimierza w Paryżu 55 fr.

Ten czyn szlachetny winna naśladować młodzież innych szkół. Zbliżają się wakacje, dzieci cieszą się, że będą mogły pobawić się na świeżym powietrzu. Jedne stać na to, bo mają ojca i matkę, są dlatego bardzo szczęśliwymi, ale czy one pamiętają o sierotkach bez ojca i bez matki? Za co one pojedą na wakacje? Kto będzie je utrzymywał? Szlachetna ofiarność działwy z Auchel pamięta o tych sierotkach. Niech o tem pamiętają i dzieci innych szkół, niech ofiarują, co mogą, by sieroty miały wakacje.

Z Polski

WIELKI KONGRES EUCHARYSTYCZNY WE LWOWIE

We Lwowie organizuje się wielki kongres Eucharystyczny, który będzie trwał trzy dni, od 15-18 czerwca. Przewodniczył będzie kongresowi J. E. Ks. Kardynał Ilond, Prymas Polski. Solenne nabożeństwa będą się odbywać w tych dniach we wszystkich kościołach lwowskich.

W ostatni dzień kongresu odbędzie się posiedzenie wszystkich kapłanów, biorących udział w Kongresie, by obradować nad ujednolicieniem i ożywieniem pracy eucharystycznej w archidiecezji.

Zegluga z Gdyni do Brazylii i Argentyny.

Podpisana została umowa pomiędzy rządem polskim a francuskim towarzystwem Chargeurs Reunis o utworzeniu stałej i regularnej bezpośredniej linii żeglugowej pomiędzy Gdynią a portami Brazylii i Argentyny. Nowa ta linia po trzech latach będzie mogła być przekształcona na linię polską.

KIEDY PRZESTĘPCÓW MOŻNA ZAKUWAĆ W KAJDANY?

Wszystkie władze bezpieczeństwa i sądowe otrzymały okólnik ministerstwa sprawiedliwości w sprawie stosowania kajdan wobec aresztantów.

Okólnik ten wyjaśnia, iż kajdan nie wolno stosować wobec osób oskarżonych o wykroczenia, a nie o przestępstwa. Zakuwać w kajdany wolno tylko przestępców, którym grozi kara ciężkiego więzienia lub śmierci. Ale i tych więźniów wolno zakuć w razie stawiania oporu lub usiłowania ucieczki.

W czasie transportu karetkami więziennymi, zakuwać więźniów wolno tylko w tym wypadku, jeśli wymagają tego ważne względy bezpieczeństwa.

PIERWSZA SZKLANNA SZOSA W POLSCE

Ministerstwo robót publicznych przystępuje w najbliższym czasie do budowy, po raz pierwszy w Polsce, szosy, przy użyciu szkliska wodnego. Pierwsze szosy szklane zbudowane będą w powiatach lubelskim i częstochowskim.

CIEKAWE WYKOPALISKA

W podziemiach kościoła parafialnego w Zagnańsku, pod Kielcami, znaleziono skarb w postaci wielkiej ilości starych monet, które ważą około 50 kg. Ponadto wraz z monetami znaleziono dokumenty. Bliższe szczegóły nie są na razie znane. Znaleziony skarb podany będzie fachowemu badaniu, a tymczasem przyjęty został przez miejscowego proboszcza, który go zabezpieczył.

Jeden z mieszkańców wsi Brzegi, pow. jędrzejowskiego znalazł urnę z czasów przedhistorycznych, która według orzeczenia znawców, liczyć ma z górą 2.000 lat. Urna ma średnicy 20 cm., wysokości 19 cm., barwy ciemnej, prawie czarnej, ozdobiona prymitywnym ornamentem, zawiera wewnątrz spalone kości ludzkie. Wymuliła ją Nida na terenie powiatu jędrzejowskiego. Celem zbadań odesłano znalezioną urnę do Kielc.

Napady bandy cygańskiej

Do wsi Komorowice (koło Bielska) wtargnęła banda cyganów uzbrojona w noże i pałki i poczęła rabować. Między wieśniakami a cyganami wywiązała się regularna bitwa, w czasie której kilku chłopów zostało rannych. Kres zająci położyła policja, która aresztowała cyganów i odebrała zrabowane rzeczy.

Ze Świata

ŚWIĘTO «MATKI» NA LITWIE

W dniu 6 maja b. r. w całej Litwie obchodzone było uroczyste Święto Matki, zorganizowane z inicjatywy katolików w celu uświadomienia litewskiemu społeczeństwu wielkich obowiązków Matki i jej posłannictwa w narodzie.

Święto to ma w tym kraju szczególnie doniosłe znaczenie, tak ze względu na rozluźnianie się węzłów małżeńskich, i to w kraju, noszącym do niedawna miano «świętej Żmudzi», jako też ze względów ściśle higienicznych, bowiem według statystycznych danych na 1000 dzieci na Litwie umiera 146, podczas gdy w innych krajach 12-13, a więc przeszło 10 razy mniej.

W dniu Święta Matki wszystkie dzienniki wyszły w uroczystej szacie ze specjalnymi artykułami, poświęconymi sprawie czci Matki, Jej znaczenia i posłannictwa, a najrozmaitsze stowarzyszenia urządzały specjalne obchody, akademie i zebrania, uwypuklając rolę matki w życiu każdego człowieka, w rodzinie i społeczeństwie.

ANTYSEMITYZM U SOWIETÓW

Sowiecka gazeta «Krasnaja Gazeta» ogłasza artykuł, w którym ubolewa, że między młodzieżą komunistyczną rozwija się coraz silniej ruch przeciw-żydowski. Cytuje ona rezolucję przyjętą przez robotników fabryki «Lenine», w których żądają zorganizowania pogromu żydów i wypędzenia ich do Palestyny.

SZYKANY LITEWSKIE WOBEC LUDNOŚCI POLSKIEJ

Władze litewskie przeprowadzają daleko idące wzmocnienie szeregów litewskiej straży granicznej. Wydane zostały nadto zarządzenia, surowo zakazujące przebywania w pasie granicznym szerokim na trzy klm. ludziom nie mieszkającym stałe w osiedlach pasa granicznego. Właściciele gospodarstw, którzyby przyjęli obcego człowieka karani są więzieniem do trzech miesięcy lub grzywną do wysokości 1.000 litów. Ludność polska szczególnie jest narażona na szykany władz, które przeprowadzają nieustannie wśród mieszkających w pasie granicznym Polaków ściśle rewizje.

WALKA Z EPIDEMJĄ SAMOBÓJSTW

W całej Europie daje się zauważyć wzrost liczby samobójstw, które szczególnie szerzą się w miastach.

Węgierski minister spraw wewnętrznych, Szcitowszky, zarządził zorganizowanie w większych miastach specjalnych biur ochrony samobójców. Biuro takie będzie się zajmowało rejestracją wypadków samobójstw, stwierdzaniem ich przyczyn, ochroną i opieką nad tymi, którzy powrócili do zdrowia, pośrednictwem pracy, wreszcie jeżeli zajdzie potrzeba, umieszczaniem rekonwalescentów w specjalnych schroniskach. Biuro także wdrażać będzie postępowanie karne przeciwko osobom, które umożliwiały samobójstwa.

Równocześnie rząd zabronił dziennikom i czasopismom podawać wiadomości o targnięciach się na życie własne, zakazał rozpowszechniania sensacyjnych wieści o osobistych i rodzinnych przyczynach samobójstw, ogłaszać nazwiska itd. Niestosujący się do tego rozporządzenia będą karani aresztem do 15 dni. Traktować o samobójstwach wolno tylko w czasopiśmie i odczytach naukowych bez podawania nazwisk.

Medale Chrystus-Robotnik.

W oczekiwaniu bliskiego już ogłoszenia święta Chrystusa-Robotnika, o czym już oddawna myślą oficjalne sfery kościelne, we Francji wybito specjalne medale, przedstawiające Chrystusa przy pracy warsztatowej.

Uroczystość Pierwszej Komunii Św. w Pont-à-Mousson

Staraniem ks. proboszcza Rogaczewskiego, a przy współpracy T-wa św. Jana Ewangelisty i Bractwa Różańca św. w Pont-à-Mousson, odbyła się w naszej kolonii w niedzielę dnia 22 kwietnia b. r. uroczystość Pierwszej Komunii Świętej.

Dzieci przystępujących do Komunii było 32. Rano po mszy św. odprawionej przez ks. Rogaczewskiego, i po obrządkach religijnych, związanych z tą uroczystością, pochód dzieci prowadzony przez naszego nauczyciela, p. Szawelskiego, udał się z kościoła St-Laurent do Sali Polskiej w Caserne Durée, gdzie zostało urządzone w obecności zadowolonych wielce rodziców wspólne śniadanie dla dzieci, w czasie którego ks. proboszcz do nich przemawiał, poczem rozdał im pamiątki Pierwszej Komunii w postaci obrządków. Po śniadaniu odbyła się wspólna fotografia dzieci. W uroczystości tej uczestniczył także p. Niklewski z Nancy.

Na tem miejscu chciałbym złożyć w imieniu rodziców dzieci, które przystąpiły do Pierwszej Komunii Św., księdzu proboszczowi Rogaczewskiemu za jego opiekę duchową, jaką rozlać nad naszą kolonią i której wyniki widzieliśmy w powyższej uroczystości, oraz panu nauczycielowi Szawelskiemu za owocną współpracę, której nam nigdy nie odmawia.

Nasze serdeczne podziękowania wyrażam również panu Niklewskiemu za jego łaskawe przybycie na tę uroczystość, którem okazał nam jeszcze raz swoją uprzejmą życzliwość, z jaką odnosi się do miejscowych towarzystw, a także Dyrekcji odlewni w Pont-à-Mousson, za jej zapomóg w sumie 1265 fr., którą przeznaczyła rodzinom z okazji Pierwszej Komunii.

W Nie mogę pominąć dzielnych członkiń Bractwa Różańca Św., które w dużej mierze przyczyniły się do upiększenia uroczystości wydaniem śniadania dla dzieci, kosztem swego towarzystwa, jak również państwa Karolakowi i Jaworskich, którzy z oddaniem się godnem podziwu starali się urządzić salę i przygotować powyższe śniadanie.

Jeszcze raz z głębi serca «Bóg zapłać!»

Wawrzyn Łopatko

Prezes T-wa św. Jana Ewangelisty w Pont-à-Mousson.

NASZE ODPOWIEDZI

Szarwak Marja. Niech Pani napisze do Zakładu św. Kazimierza, 119, rue Chevaleret, Paris i poprosi Siostry polskie. Proszę również napisać do Opieki: Protection Polonaise, Foyer Feminin, 11, rue l'Interne Loeb, Paris 13.

Gwóźdź Filomena. Może pani wysłać pieniądze do Polski w dolarach, ale proszę zwrócić się z tą sprawą do Banku Spółek Zarobkowych (ogłoszenie w «Polaku»), który załatwi szybko i dobrze.

Matyka Katarzyna. Złożyć pieniądze najlepiej w Banku Spółek Zarobkowych (ogłoszenie w «Polaku»), albo w Pocztowej Kasie Oszczędnościowej (patrz artykuł w «Polaku» Nr. 10, 17, 20).

Szwedo Michał. Ogłoszenie w «Polaku» kosztuje 1 linja 4 fr. — w tekście 5 fr..

Kornaga Julja. Proszę zwrócić się listownie z prośbą do tych instytucyj, adresy których podaliśmy wyżej w odpowiedzi do p. Szarwak Marji.

Sira Katarzyna. Adres podajemy: Consulat Général Britannique, 7 bis rue Lord Byron, Paris 8.

Bączek Jan. Cieszy nas bardzo, że «Polion» dobrze, tanio i prędko panu nadesłał żądane przedmioty. A że taka różnica w cenach, to nie dziw, gdyż Polion sprowadza towary w większej ilości i dlatego może taniej sprzedawać, jak małe kramiki na prowincji.

Wasyłyszyn Genio. Jeśli panu Polexpress tak pomyślnie sprawę załatwił, to proszę mu podziękować, bo naprawdę niełatwa to musiała być robota, tem bardziej, że pan nie miał żadnej przynależności państwowej.

Czarny Józef. Telefonować do Polski nie można. Proszę napisać jeszcze raz do żony list rekomendowany i zapytać, czy pieniądze nadeszły. W razie nieotrzymania — proszę reklamować na tej poczcie, z której pan wysłał. «Polaka» wysyłamy, ale 16 fr. nie otrzymaliśmy.

Sawicki Jan. Wyjazd do Niemiec nie jest wzbroniony. Do konsulat Niemieckiego trzeba pisać po niemiecku, albo po francusku.

GIEŁDA W PARYŻU

100 złotych	Frs :	2.85
1 dolar	Frs :	25.39
100 marek niem	Frs :	608.50
100 franków szwajc	Frs :	489.50
100 koron czeskich	Frs :	75.40

Wiadomości w kilku słowach

— W Amiens aresztowano Araba Amici Ali, który zamordował Polaka Barczuka.

— W Paryżu odbył się zjazd organizacyj ukraińskich we Francji.

— Na uniwersytecie paryskim, dwóch Polaków: p. Mieczysław Biernacki i p. Stefan Karasiewicz, otrzymało tytuły doktora nauk matematycznych.

— Dorożkarz berliński Hartmann przybył z Berlina w swojej dorożce o jednym koniu do Paryża w ub. poniedziałek.

— Podczas upałów w ub. tygodniu wielu przechodniów na ulicach Paryża doznało porażenia.

Jakaś nowa, nieznana dotąd grypa rozszerza się w Warszawie. Zanimowano, że wiele osób zmarło chorych na tę grypę.

— P. Knoll, poseł przy Kwirynale w Rzymie został zamianowany posłem w Berlinie.

— P. Olszowski, dotychczasowy poseł w Berlinie został przeniesiony na posła w Angorze.

W Ambasadzie Polskiej odbyło się zebranie konstytucyjne komitetu, mającego na celu informowanie wychodźstwa polskiego w sprawach osadnictwa w południowej Francji. Siedziba Komitetu mieści się przy ulicy de l'Abbé de l'Eppé 16. w Paryżu.

We wtorek, dnia 29 maja J. E. Ks. Kard. Kakowski w towarzystwie J. E. Ks. Biskupa Przeździeckiego, wracając z Londynu, zatrzymał się na chwilę na dworcu Lyon-skim w Paryżu. Tego samego wieczora o godzinie 17.30 J. E. Ks. Kard. Kakowski udał się w dalszą podróż do Rzymu.

Poszukiwanie

Osobom, którym znane jest miejsce pobytu:

Spadkobierców ś. p. Sikory Andrzeja, zmarłego wskutek wypadku przy pracy w miejscowości Reine — Marne, —

Rosy Michała, ofiary wypadku przy pracy; zechcą podać ich adres do Konsulatu Generalnego R. P. w Paryżu, 19, rue Alphonse de Neuville.

Ktośkolwiekby znał obecne miejsce pobytu:

Leonarda Chmielińskiego, zamieszkałego uprzednio w Lille, 8, rue des Etagnes;

Jana Szarego, zamieszkałego ostatnio w Marles u p. Budzyńskiego, —

zechce podać ich adresy Oddziałowi Prawnemu Konsulatu R. P. w Lille, 119, Bd. de la République, La Madeleine, z powołaniem się na teczkę Nr. 35644 (Chmieliński) i Nr. 17252 (Szary).

Wróbel Andrzej poszukuje wdowę po Marcinie Wróblu, który został zabity w kopalni w 1926 roku.

Marja Olbrzymek poszukuje męża Władysława Olbrzymka, który wyjechał do Francji w 1926 roku, pozostawiając drobne dzieci w Polsce i dotąd nie dał o sobie żadnej wiadomości.

Ktoby wiedział o miejscu pobytu wyżej wymienionych osób, proszony jest podać adres do Administracji «Polak we Francji», 263 bis rue St-Honoré, Paris I.

KALENDARZ

Czerwiec ma 30 dni.

10. Niedziela 2 po Z. Św. Małgorzaty król.
11. Poniedziałek. Barnaby ap.
12. Wtorek. Jana a. s. Facundo.
13. Środa. Antoniego z Padwy.
14. Czwartek. Bazylego bp. dK.
15. Piątek. Urocz. Serca Jezusowego.
16. Sobota Franc. Regis, Ludgardy.

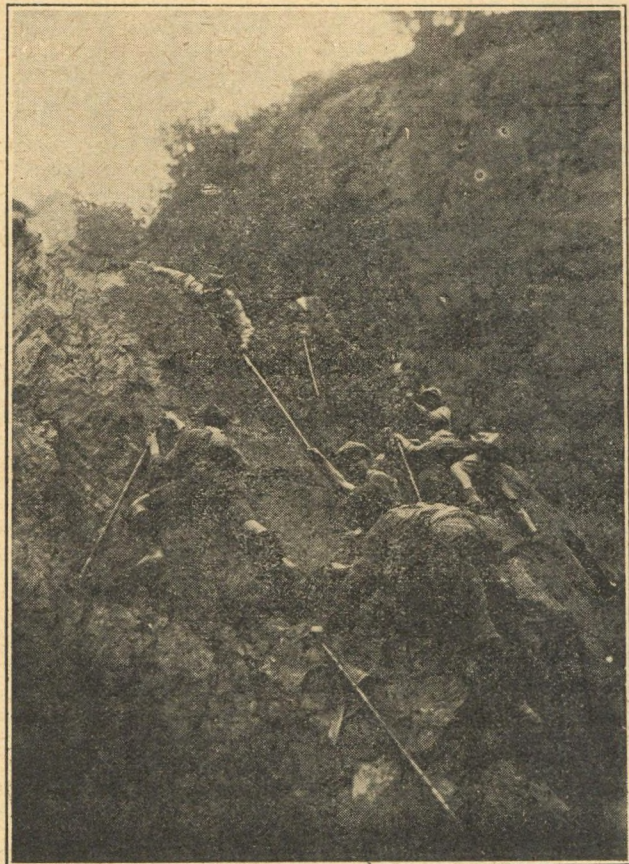
MAŁY WYCHODŹCA

« Jak Janek został Skautem »

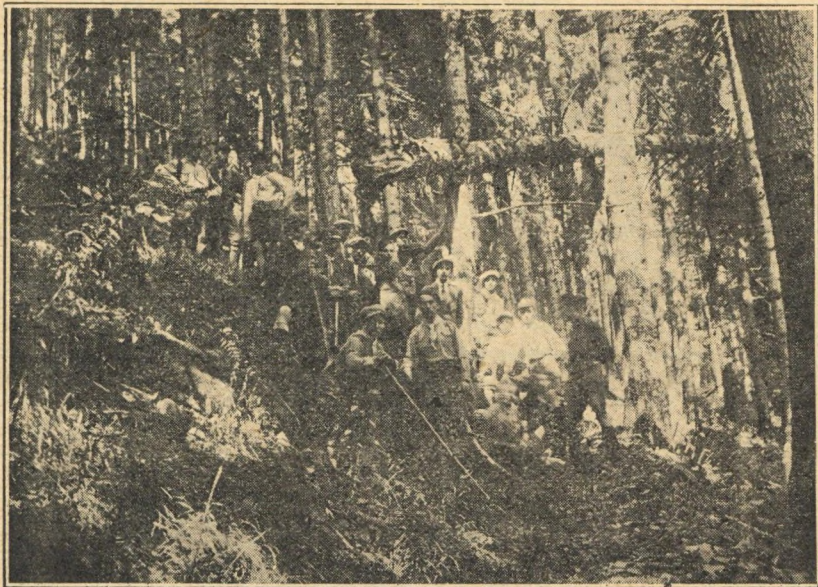
(c. d.)

I rzewne łzy leje
Spuchnięty jak bania!
I kiedy tak płacze,,
Na drodze szerokiej
Słychać dość wyraźnie
Jakieś liczne kroki...
Janek w górę wznosi
Zatamwione oczy
I widzi, jak droga
Oddział skautów kroczy --
Już są niedaleko..
I po małej chwili
Zatroskani skauci
Janka otoczyli.
I wszyscy pytają,
Skąd się wziął przy drodze,
Czemu rzewnie płacze
Tak spuchnięty srodze?
I poczyną Janek
Swą smutną opowieść:
Jak chciał zostać skautem,
Jak chciał mamie dowieść,
Że choć jeszcze mały
Prędko się wykształci,
Bo potrafi zrobić
To, co robią skauci.
A potem wśród łkania
Rzewnie opowiada:
Jak buduje kładkę,
Jak chłop w wodę wpada.
I jak leci w sadzie
Na głowę ze śliwy,

Jak był potem przecie
Choć chwilę szczęśliwy,
Bo kiedy był w lesie,
To mu się udało
Wyrwać pajkowi
Z siatki muszkę małą;
Jak podchodził do dzierzby
Powoli, ostrożnie,
Jak mu ją pies porwał,
Choć była na rożnie,
I jak potem ślady
Wytropił na roli,
Jak go pszczoły skłóły,
Lecz choć go tak boli,
Przecie więcej myśli
O tej swojej biedzie,
Że, cokolwiek pocznie,
Tak mu się nie wiedzie!
Ze słów Janka biła
Taka chęć ofiary,
Takie się w nich czuło
Szlachetne zamiary,
Że zaraz poznała
Starszyzna wytrawna,
Że Janek w swej duszy
Jest skautem oddawna!
A że ilu skautów,
Tylu też lekarzy,
Więc naprzód wyjęli
Wszystkie żądla z twarzy.
A gdy operacja
Już była gotowa,

Przeprawa skautów.

Skaucci w lesie

Przemówił najstarszy
Do Janka w te słowa:
«Nikt twoim pragnieniom
«Nie myśli kłaść tamy,
«Lecz źleś zrobił, idąc
«Bez pytania mamy!
«I nic w tem dziwnego,
«Że się nie udały
«Twoje zamiary piękne,
«Boś jeszcze za mały;
«Ale są dowodem
«Twoje dobre czyny,
«Żeś godny wstąpienia
«Do naszej drużyny!
«U nas się wyuczysz
«Wszystkiego dokładnie,
«Wszystko ci się uda
«Cokolwiek wypadnie!
«Więc wracaj do domu...
«Gdy się dowie mama,
«Że chcesz zostać skautem,
«Pozwoli ci sama!»
(dok. nast.)

LECZNICA POLSKA W PARYŻU

Urządzona według nowoczesnych wymagań nauki

90, rue Faubourg St.-Martin, tuż obok Gare de l'Est

Métro: Gare de l'Est lub Chateau d'Eau. — Liczne tramwaje i autobusy.

Diatermia, lampa kwarcowa, leczenie elektrycznością. Prześwietlanie promieniami Roentgena. CHOROBY WEWNĘTRZNE, REUMATYZM, HEMOROIDY i ŻYLAKI. NIEGOJĄCE SIĘ OWRZODZENIA, CHOROBY WENERYCZNE, tryper szankier, syfilis, choroby krwi, niemoc płciowa. — CHOROBY KOBIECE. — Badanie krwi i moczu.

LECZNICA ODPOWIADA NIEZWŁOCZNIE NA ZAPYTANIE LISTOWNE

Godziny przyjęć: codzień od 9—8-ej wieczorem za wyjątkiem pory obiadowej (12-2) w niedziele i święta od 9—12 i od 2—4 po południu w piątek przyjęć niema.

Jeżeli nie możecie osobiście zgłosić się do lecznicy, napiszcie niezwłocznie a lecznica, posiadająca własną aptekę, wyśle wam natychmiast wszelkie żądane leki oraz artykuły higieniczne. Wszystkie wskazówki po przysłaniu znaczka pocztowego (50 ctm) bezpłatnie.

ADRESOWAĆ: LECZNICA POLSKA 90, rue du Faubourg St.-Martin — PARIS X.

UWAGA CZYTELNICY "POLAKA"

Od 20 maja wysyłamy zaległym z opłatą czytelnikom Polaka **MANDATY**. Prosimy niezwłocznie uregulować tę prenumeratę, gdyż w przeciwnym wypadku gazetę wstrzymamy.

KRAWIEC DAMSKI I MĘSKI F. BARYŁA

8, rue Basfroi. PARYŻ (11) Métro: Bastille
od lat ubiera wykwinnie polską klientelę
Wykonuje garderobę wszelkiego rodzaju (na obstatunek)
Pierwszorzędne materiały, dodatki i praca.
Ceny przystępne dla wszystkich,

A. BARYŁOVA

Wykonuje również po cenach przystępnych
PLASZCZE, SUKNIE, BLUŻKI I BIELIZNĘ.
Nr. Reg. Handlowego Seine 323-836.

ADWOKAT PRZYSIĘGŁY

przy Petersb. sądzie, apel.

Jerzy LEWIŃSKI

5, rue Boudreau (przy Opéra) Paris (9e)
Métro: Opéra Tel. Central 94-37 — 94-66
przyjmuje od 10 do 12 i od 2 do 6 w niedziele od 10-12.
Sprawy karne, cywilne, handlowe i administracyjne. Obrona
we wszystkich sądach p. adw. francusk. Pełnomocnictwa.
Rozwody. Sprawy ślubne. Tłumaczenia Korespondencji w
Polsce. Akta rejestralne. Spadki. Naturalizacja. Porady
listowne i osobiście.

Lekarz specjalista

96, rue de Rivoli, 96. PARIS —
Métro: Chatelet

Najskuteczniejsze środki przeciw chorobom wenerycznym mężczyznom i kobiet. Leczy prędko choroby krwi i skóry, syfilis, rzeżączkę. Prędkie leczenie żylaków i wrzodów. Własne laboratorium. Bardzo szybko leczy rozdzęcie żył. — Mówi po niemiecku.
Przyjmuje chorych codziennie od 9 do 12 i od 2 do 8, w niedziele od 9 do 12 w poł.

DENTYSTA-LEKARZ

E. M. SMULAR

z paryskiego fakłt. medyczn.

Leczenie i usuwanie zębów według najnowszych systemów, bez bólu. Amerykańskie roboty. Złote korony, mostki. Elektryczne sposoby uspakajające bóle i wzmacniające zęby i dziąsła. Dla niezamożnych — wielkie ustępstwa. W wielu wypadkach udzielamy swej zgody na płacenie należności w kilku ratach.

Codziennie od 9 rano do 7 1/2 wiecz. w niedziele do 1 poł.

48, rue de Dunkerque. PARIS

Métro: Gare du Nord, Barbès, Poissonnière. Telefon: Truden, 42-79.

Polska LECZNICA UNIVERSELLE

5, rue Euryale-Dehaynin, PARIS 19. (na parterze)

Métro: Jaurès. Tramwaje N° 29, 21, 51. Autobus M.

OPERACJE, CHOROBY PŁUC, SERCA, ŻOŁĄDKA, SKÓRNE
WENERYCZNE, KOBIECE, USZU, GARDŁA I NOSA, PRO-
MIENIE. LABORATORIUM NAJNOWSZE METODY LECZENIA
NIEDAWNO ZOSTAŁ OTWARTY ODDZIAŁ DENTYSTYCZNY

Przy klinice

b. Naczelný Lekarz 30 p. Str. Kaniowskich
DOKTÓR POLSKI

Przy wypadkach przy pracy leczenia darmo.

Przyjęcia: w dzień powszednie od 10—12 i od 4—7 popołudniu.
Prócz tego we wtorki i czwartki do 8 w. W niedziele od 9 — 12 rano.

Lekarz-Polak

Dr. Franciszek Brabander

b. ekstern. szpitali m. Paryża przyjmuje rano od 11
do 12 i po poł. od 3 do 6 w niedziele od 10 tej rano
CHOROBY, WEWNĘTRZNE, SKÓRNE I DRÓG MOCZOWYCH

Ceny Specjalne dla Robotników

21, Boulevard Port-Royal 1 piętro na lewo (Métro Vavin)

Uwaga: 21, nie 21 bis. Tél. Gobelins, 51-07.

DOSTARCZAM DO FRANCJI
TANIE CZESKIE PIERZE
BENEDIKT SACHSEL
Lobzy Nr. 346 u Pilzen
CZECHY
(République Tchécoslovaque)

kilogram białego dartego 30 fr., lepszego 40 i 50 fr.; miękkiego jak kwap 65 i 75 fr.; najlepszego 90 fr. — Ceny we frankach francuskich Wysyła bezpłatnie i bez cła za załączką pocztową. Opakowanie się nie wlicza. Wymieniam i odbieram napowrót. — Próbkę darmo. — Paczki z Czech do Francji są około 14 dni w drodze.

KLINIKA POLSKA

Spodziewamy się twierdzą ci, którzy mają wiarę, gdyż wiara daje nadzieję a w nadziei itkwi największa moc.

Zwracajcie się do nas ze wszystkimi chorobami, a wyleczymy was.

ALE NIE ZWLEKAJCIE!

bo wiedzieć musicie, że miliony szkodliwych bakterji gnieździ się nawet w zdrowym naszym organizmie a przy najmniejszej chorobie one się mnożą i grożą naszemu zdrowiu.

W naszej KLINICE są lekarze specjaliści dla wszystkich chorób, jako to:

kobiece, wewnętrzne, dziecięce, skórne, weneryczne, oczne, uszne, gardłowe nosowe.

Są specjalne pokoje dla operowanych w naszej Klinice. Operacji dokonują profesorowie paryskich i polskich Uniwersytetów.

Klinika posiada GABINET DENTYSTYCZNY zaopatrzony w najnowsze urządzenia techniczne: leczy się chore zęby, wstawia się plombę, nowe zęby złote i białe, koronki i mostki.

Dla robotników znaczne ustępstwo i dogodne warunki.

KLINIKA znajduje się:

62, rue de la Rochefoucauld (róg rue Pigalle)

Métro: PIGALLE

Przyjęcia codziennie od godz. 10-12 i od 2-9 wieczór.

W niedziele i święta od 10-12 i od 2-4 ppl.

Najstarszy polski sklep

zalożony w roku 1909

Bizuterji Zegarków i

Instrumentów

Muzycznych

ARMAND

Pod Zarządem
Marji
widyńskiej

POLECA RODAKOM:

Zegarek doskonale chodzący z 5-letnią gwarancją stalowy lub niklowy.....	55 fr.
Zegarek, czarny lub niklowy, 15 rubinów ..	75 fr.
Zegarek nakręcany co 8 dni, czarny lub niklowy.....	95 fr.
Zegarek firmy Lip czarny lub niklowy, mechanizmem ancre 15 rubinów	145 fr.
Zegarek, srebrny, mechanizm z bardzo starannym	125 fr.
Zegarek, damski, czarny lub niklowy.....	75 fr.
Zegarek, damski, srebrny, bardzo ładny.....	95 fr.
Zegarek, srebrny, płaski, bardzo elegancki mechanizm ancre, 15 rubinów	165 fr.
633 Budziki	48 — 38 — 30 fr.
235 Harmonje w najlepszym gatunku, 10 tonów, 4 basy ..	150 fr.
— 31 tonów, 12 basów 425 fr. 21 tonów, 8 basów.....	225 fr.
248 Harmonijki ustne, Koncertowe, 64 tony. 26 fr. 80 tonów.....	36 fr.
342 Fonografy.....	325 fr. 375 fr. 425 fr.
457 Skrzypce w dobrym gatunku, w pudle 300 fr. 235 fr. 265 fr.	
304 Przyrząd do ostrzenia brzytwy w futerałach.....	6 fr. 10 fr.
317 Brzytwy w doskonałym gatunku.....	20 fr. 24 fr. 30 fr.
412 Grzebienie z prawdziwego rogu, mocne.....	7 fr. 9 fr. 12 fr.
447 Szczotki do włosów.....	10 fr. 12 fr. 14 fr.
502 Lusterka w niklowych ramkach.....	18 fr.
201 Mydło do golenia w metalowym futerałach.....	4 fr.
907 Seyzoryk 2 ostrza i korkociąg, cały stalowy.....	8 fr. 12 fr.
612 Maszynka do strzyżenia włosów	49 fr. 55 fr.
Pędzle do golenia w doskonałym gatunku 6 fr. 9 fr. 12 fr.	
Bindy do włosów.....	4 fr. 6 fr.

Dla każdego zegarka dołączony jest łańcuszek z POLAKA WE FRANCJI ładny łańcuszek bezpłatnie. Wysła się po otrzymaniu przekazu pocztowego mandat-poste, który nadesłać należy pod adresem:

ARMAND

**4, rue des Archives
PARIS (4^e)**

Powyższy adres można wyciąć i nakleić na kopertę. — Opakowanie i przesyłka bezpłatnie. — Jeżeli macie trudności z wysyłką pieniędzy to napiszcie do nas nadmienając jaką nam sumę przelać chcemy a dostarczymy wam gotowy przekaz pocztowy który wystawimy oddać na pocztę i wpłacić wymienioną kwotę.

Katalogi wysyłamy bezpłatnie

Dr. RYPKO i dawn. Dr. VIALARD

POLSCY DOKTORZY SPECJALIŚCI

17, RUE RÉAUMUR, PARIS

Métro: Réaumur-Sébastopol lub Arts et Métiers lub Temple lub République w pobliżu głównych dworców kolejowych.

Nowe i radykalne sposoby leczenia elektrycznością, serum zastrzykami, Choroby weneryczne i dróg moczowych: Syfilis. Tryper. Szankier. Choroby krwi, skórne, niemoc płciowa. Choroby nerwów, serca, płucne, żołądka i brzuszne. Bóle i reumatyzmy. Badanie krwi. Mocz, Ropy i t. p.

Codziennie od 9 rano do 9 wiecz, w niedziele od 9 rano do 6 wiecz. Mówi się po polsku, francusku, niemiecku. Dla robotników i urzędników ceny niższe.

LECZNICA POLSKA

18, rue Malher. — PARIS-4^e.

DIATERJA. DARSONWALIZACJA, LAMPA KWARCOWA (Górskie słońce) Prześwietlanie promieniami RÖNTGENA

CHOROBY WEWNĘTRZNE: płuc, serca, narządów trawienia, reumatyzm, hemoroidy, żylaki

CHOROBY WENERYCZNE I DRÓG MOCZOWYCH: tryper, szankier, syfilis, choroby krwi, niemoc płciowa

CHOROBY SKÓRY

CHOROBY KOBIECE I AKUSZERJA

Wszelkie operacje w najdogodniejszych warunkach Dla bezrobotnych znaczne ulgi

BADANIE KRWI I MOCZU

Przyjęcie codziennie od 9 rano do 8 w. W niedziele od godz. 9-12.

18, r. Malher, Paris (4e) w bramie 1-ep.

Métro: St-Paul. Tel.: Arch. 45-33.

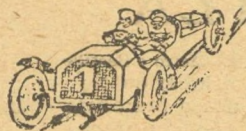
Pierwsza polska szkoła

SAMOCHODOWA

im. Hallera

**35, rue Boissy-d'Anglas
w podwórzu dom 9 1-sze
piętro. — PARIS-8e**

(métr. i Nord-Sud: Madeleine. —
Autobus AC od dworca Gare du Nord.)

Tylko dyplom naszej szkoły która jednocześnie daje wam prawo do wolnej jazdy po całej Francji a nawet całej Europy i w kraju. może Wam ułatwić do otrzymania dobrej posady.

Nasza szkoła wyucza Was w 14 dn. kursu jazdy i mechaniki wraz z przejściem egzaminu i otrzymaniem dyplomu szofera mechanika.

UWAGA: Uczniom, którzy nie mogą zaraz przyjechać, tym wysyłamy pocztą kurs lekcji teoretycznych. Ci zaś po zaznajomieniu się z tym kursem przyjeżdżają na lekcje praktyczne. Uczniom po zdaniu egzaminu w naszej szkole na Szofera-Mechanika często dajemy posady we Francji i w Polsce polepszając ich byt. Znajomość jęz. francuskiego nie obowiązuje. Przyjeżdżnym z prowincji, rekomendujemy mieszkanie, od 20 do 25 fr. na tydzień. Informacje wysyłamy bezpłatnie.

Zapisy codziennie od 9-12 do 7 1/2 pól. w niedzielę od 9-5 wieczorem.

CHORZY! Laboratoire SYLKA

1: rue de Provence, PARIS

LEKARZ POLSKI (medycyna ogólna, spec. chor. dróg moczowych). Godziny przyjęć: codziennie od 10-12 g. i od 20-22 godz. W niedziele i święta tylko od 10-12 g. Wizyta 15 fr.

LEKARKA POLSKA (medycyna ogólna kobiet i dzieci) przyjmuje we środy i piątki od 20-22 g. w niedzielę i św. od 10-12 g.

(métr.: Le Pelletier).

Bezpłatne porady listowne dot. różnych chorób; bezpłatne wykonywanie analiz uryny. Ekspedycja lekarstw, przyrządzonych pod ścisłą kontrolą polskiego Lekarza.

SYFILIS, lekarstwa, 30 fr.; Lek. oczyszczające krew, 12 fr. 50; ZATWARDZENIE, świeczki, 12 fr. 50; Bezsenność nerwy, 12 fr. 50; GRYPA, BRONCHITE, KASZEL, 15 fr.; Syrop wzmacniający (dzieci), 18 fr.; ZATWARDZENIE, syrop, 15 fr.; UPŁAWY BIAŁE, świeczki, 20 fr.; PERYODY bolesne, zatr. 35 fr.; EGZEMA, maść, 12 fr. 50; ANEMJA, osłabienie, 15 fr.; HEMOROIDY, 25 fr.; REUMATYZM, 16 fr. 80; Bóle gardła, 15 fr.; Syrop od kaszlu, 14 fr.; CHOROBY KOBIECE: MENSTR. NIEREGULARNA, 15 fr.; Proszek do przepluk. 16 fr.

POLSKIE BIURO PODRÓŻY « POLEXPRESS »

3, rue Chauveau-Lagarde, PARIS (VIIIe)

Specjalne pociągi Pośpieszne po cenach bardzo znizonych dla wychodźców
polskich powracających do kraju.

Najbliższy pociąg specjalny z PARYŻA i z LILLE do POLSKI odchodzi
Z PARYŻA, gare du Nord dn. 20 CZERWCA z LILLE dn. 21 CZERWCA
o godz. 8-j wieczór o godz. 2-j w nocy

Dzieci do lat 4 mają przejazd bezpłatny.

Bilety będą sprzedawane do 16 czerwca wieczór.

CENY BARDZO ZNIŻONE
(zgodnie z taryfą podaną
w poprzednich ogłoszeniach)

IŁOŚĆ MIEJSC OGRANICZONA

ZGŁASZAJCIE SIĘ BEZZWŁOČZNIE DO

MARLES-LES-MINES,
NŒUX-LES-MINES
SALLAUMINES
DOUAI,
DOUAI,
LA MADELEINE,
BILLY-MONTIGNY,
VALENCIENNES,
BARLIN,
BRUAY-en-ARTOIS,
SALLAUMINES,
LENS,
LILLE,
OIGNIES.
LENS,
PARIS

M. DEFON, 21, rue Pasteur
M. PUDŁOWSKI, 254, rue Nationale à Nœux
M. PUDŁOWSKI, rue Nationale, près Cinéma Olympia
INTER-BOURSE, 1, rue Saint-Thomas
KSIĄŻNICA OŚWIATOWA, 57, rue Saint-Jacques
KSIĄŻNICA OŚWIATOWA, 20, avenue Foubert
LIBRAIRIE POLONAISE, 127, rue Nationale
Mme BIANCHI, 5, place de Tournai
P. KRYSŁAK, rue Ferrer
P. KRYSIAK, 117, rue de la République
M. SCHMITT, rue Nationale
P. MAGROWICZ, Hôtel Polonais, 24, rue de la Gare
AGENCE LUBIN, 21, rue Faidherbe,
Mme MAROWIECKA, Café Polonais, rue du Moulin
POLSKIE BIURO INFORMACYJNE, 27, rue de la Paix.
« POLEXPRESS ». 3. rue Chauveau-Lagarde (VIIIe)

PO WYMIANĘ KWITÓW (BONÓW) na BILETY KOLEJOWE

WSZYSCY WYJEŻDŻAJĄCY Z LILLE zgłosić się winni do AGENCE LUBIN
21, rue Faidherbe, LILLE

WSZYSCY WYJEŻDŻAJĄCY Z PARYŻA zgłosić się winni do « POLEXPRESS »
3, rue Chauveau-Lagarde, PARIS

dn. 20 CZERWCA
od 9 do 6-j

UWAGA: PRZED NABYCIEM BILETU SPRAWDZIĆ NALEŻY CZY POSIADANY PRZEZ
INTERESOWANEGO PASZPORT JEST WAŻNY NA WYJAZD DO POLSKI. JEŻELI PASZ-
PORT JEST PRZEDAWNIONY, INTERESOWANY WINIEN ZWRÓCIĆ SIĘ BEZZWŁO-
CZNIE DO WŁAŚCIWEGO KONSULATU POLSKIEGO, ZAZNACZAJĄC WYRAŹNIE, ŻE
MA ZAMIAR WYJECHAĆ SPECJALNYM POCIĄGIEM, ORGANIZOWANYM PRZEZ
« POLEXPRESS ».

POLAK KUPUJE W POLIONIE

Wielka sprzedaż sezonowa

Nr. 603. Ałun reklamowy. 2 »

Nr. 149. Ałun do wygładzania twarzy po goleniu, oryginalny kryształ potasowy, w aluminiowym pudełku..... 12 »

Nr. 606. Mydło do golenia bardzo wydajne..... 3 »

Nr. 608. Mydło toaletowe za 3 sztuki..... 6 »

Nr. 610. Puder twarzowy toaletowy perfumowany..... 5 »

Nr. 609. Krem twarzowy, wygładza i upiększa twarz oraz zapobiega wszelkim wyrzutom skórny, słoń..... 10 »

Nr. 611. Brylantyna do włosów..... 5 »

Nr. 151. Brylantyna do włosów perfumowana, nadaje włosom piękny połysk w tubie..... 10 »

Nr. 612. Płyn na włosy (Lotion) czyści włosy i skórę na głowie i zapobiega wypadaniu włosów. Przy zamówieniu podać czy dla bruneta, blondyna, czy szatyna. Duży flakon..... 14 »

Nr. 614. Flakon perfum Amor o kwiatowych zapachach..... 5 »

Nr. 152. "Chypre pour Monsieur" perfuma męska. — "Fougère pour Madame" perfuma damska w kryształowych flakonikach, flakonik..... 28 »

Nr. 153. Szczoteczka do zębów higieniczna..... 5 »

Nr. 617. Pasta do zębów mentholowa..... 4 »

Przy zamówieniach wyraźnie podać numer i cenę przedmiotu, oraz własny adres : nie wysyłać pieniędzy z góry, zapłata przy odbiorze.

INSTRUMENTY

MUZYCZNE

Nr. 624. Harmonijka ustna Picoło..... 7.50

Nr. 625. Harmonijka ustna Echo tremolo, 64 tonów... 20 »

Nr. 627. Harmonijka ustna Echo tremolo, 120 tonów... 36 »

Nr. 628. Harmonijka ustna "Victoria" podwójna koncertowa z dwoma dzwonekami, 96 tonów... 38.50

Nr. 630. Harmonja mechowa reklamowa, 10 klawiszy 4 basy... 100 »

Nr. 632. Harmonja mechowa systemu Sorento, artystyczna ze wspaniałymi ozdobami, wszystkie głosy stalowe, kanty Stradella, 10 klawiszy, 4 basy..... 180 »

Nr. 635. Harmonja koncertowa marki "Homer Prima" głosy stalowe kanty Stradella, instrument dla znawców, 21 klawiszy, basów..... 275 »

Nr. 636. Harmonja koncertowa marki "Homer Prima" model wielki tylko dla znawców i zawodowych muzykantów, 21 klawiszy, 12 basów 8..... 325 »

Nr. 644. Gramofon reklamowy marki Pathé..... 260 »

Nr. 646. Gramofon salonowy, oryginalny "Diamond" z tubą, głośno i wyraźnie gra, mechanizm czuły, tuba o średnicy pół metra, okazały sprzęt, który upiększa mieszkanie i rozwesela ognisko domowe..... 300 »

Nr. 647. Gramofon koncertowy, "Diamond-Pathé" słyszany z drugiego pokoju, robi wrażenie całej orkiestry, puzdro inkrustowane z drzewa mahoniowego, jar-

tystyczny ten gramofon kosztuje..... 395 »

Nr. 648. Gramofon podróżny "Extra-Pathé" ze skóry krokodyla z wewnętrznym mechanizmem, mały kształtem, przypomina aparat fotograficzny swoją wielkością. Bardzo donośny głos, wiernie oddaje słowa śpiewane i muzykę. Instrument luksusowy... 400 »

Płyty do gramofonu polskie na śpiew, muzykę, taniec oraz mówione sceny komiczne do grania na obie strony, cena za sztukę, (spis wysyłamy darmo)..... 16 »

Nr. 154. Skrzypce reklamowe, całe 4/4 ze smyczkiem.... 185 »

Nr. 651. Skrzypce Imt. Steiner, dla zawodowych muzykantów i orkiestry nadzwyczaj starannie wykonane, instrument koncertowy..... 200 »

Nr. 155. Skrzypce specjalne włoskiej szkoły Guadagnini 320 »

Nr. 156. Komplet skrzypcowy, składa się ze skrzypiec włoskich Nr. 155, smyczka, garnituru strun dodatkowych, strojnika-piszczalki, szkoły, czyli nut, wszystko we futerałach z orzechowego drzewa wybitym wewnątrz pluszem 400 »

Nr. 654. Mandolina reklamowa..... 90 »

Nr. 650. Mandolina francuska, płaska, z palisandrowego drzewa, bardzo dźwięczna 132 »

Wysyłka do całej Francji, Belgji i Polski.

Ekspedycja dla osób prywatnych codziennie, dla kupców, księgarń, firm handlowych, spółdzielni i towarzystw, we wtorki i piątki.

POLION

59, Rue de Grenelle. PARIS